

Monica Nănescu

Oana Florescu

ACADEMICIAN CRISTOFOR SIMIONESCU (1920-2007)

O viață, o operă, o personalitate

editura | iași
palatul
culturii | 2017

seria **PERSONALITĂȚI**

MUZEUL „PONI-CERNĂTESCU”

Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași
Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”

Monica Nănescu

Oana Florescu

ACADEMICIAN CRISTOFOR SIMIONESCU
(1920-2007)
O VIAȚĂ , O OPERĂ, O PERSONALITATE

editura	iași
palatul	
culturii	2017

Acest volum este realizat de către Complexul Muzeal Național MOLDOVA Iași cu finanțare din partea Ministerului Culturii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NĂNESCU, MONICA

Academician Cristofor Simionescu : (1920-2007) : o viață, o operă, o personalitate / Monica Nănescu, Oana Florescu. - Iași : Palatul Culturii, 2017
ISBN 978-606-8547-24-4

I. Florescu, Oana

929

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această publicație nu poate fi reprodusă sau folosită în niciun fel și prin niciun mijloc– fotografic, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau sisteme de stocare și interogare a datelor – fără acordul prealabil scris al editurii și/sau al autorului. Autorul poartă responsabilitatea textului și fotografiilor conținute în această publicație.

© Editura PALATUL CULTURII, 2017

Piața Ștefan cel Mare și Sfânt, Nr. 1, Iași 700028, Romania

Tel./fax: 0040 232 218383

www.palatulculturii.ro

CUPRINS

Prefață	5
Primii pași.....	8
Anii de studii	10
Cariera didactică	17
Rector al Institutului Politehnic Iași	21
Omul de știință- realizări în domeniul cercetării științifice .	24
Rezultate și aprecieri.....	26
Bibliografie	34

Prefață

Cei care pregătesc, educă și formează specialiști și caractere au o contribuție esențială la dezvoltarea societății și implicit a gradului ei de civilizație.

Intenția de la care am pornit – pentru a evidenția, la ceas comemorativ, o importantă filă din istoria științei românești – a fost, de la bun început, aceea de a nu lăsa cuvintele evocatoare deoparte atunci când este vorba despre personalitatea regretatului academician Cristofor I. Simionescu.

Abordarea pe care o propunem are ca substrat, în dorința de a nu se da uitării o viață pusă în slujba chimiei românești, profundele sentimente de respect și considerație intelectuală și umană ale comunităților oamenilor de știință față de tot ceea ce a reprezentat Cristofor I. Simionescu, în calitate de pedagog, cercetător, om de știință și reformator al învățământului superior tehnic din Iași, cu reverberații inovative în spațiul academic românesc și internațional.

Beneficiind de mărturii extrase din corespondența profesională și familială, de documente și recenzii referitoare la unele materiale publicate de-a lungul timpului, am readus în prim-planul interesului cotidian amprenta culturală și socială a personalității lui Cristofor I. Simionescu, clarificând suplimentar, în limitele reliefului imagistic muzeal și patrimonial, conturul istoric specific unei importante perioade de dezvoltare a învățământului superior chimic din țara noastră.

Considerăm că prezentarea unor aspecte legate de viața savantului și a realizărilor sale constituie un demers necesar atât față de noi, cât și față de generațiile viitoare.

Sperăm că materialele de referință incluse în lucrare pot constitui un reper pentru toți cei interesați de istoria științei, învățământului și de personalitățile care au reprezentat cu cinste școala universitară de chimie de la Iași.

Mulțumim domnului academician Bogdan C. Simionescu, fiul stimatului profesor Cristofor I. Simionescu, pentru importanta donație (fotografii, obiecte personale, diplome, manuscrise ș.a) oferită Muzeului „Poni-Cernătescu”, donație care ne-a permis să aprofundăm documentația deja existentă, creionând realistic viața și opera personalității științifice evocate.

Autorii

„Sînt exigent cu mine însumi și capabil de sacrificii pentru progresul spiritualității neamului meu.”

(Cătălin Mosoia, *Începutul științei polimerilor în România și personalitatea Acad. Cristofor I. Simionescu | Interviu cu Acad. Bogdan C. Simionescu, Vice-Președinte al Academiei Române*, Ziarul Științelor, București, 31 mai 2016, disponibil la data de 9.07.2017 la adresa <http://www.ziarulstiintelor.eu/home-page.aspx>).

Primii pași

Născut la 17 iulie 1920, Cristofor I. Simionescu a fost dotat cu calități native de excepție, fiind crescut în casa străbunicului dinspre mamă, Teodor Sireteanu, din comuna Dumbrăveni, județul Suceava. Acolo, își amintește Cristofor I. Simionescu, „mi-a fost dat

Mama lui Cristofor I. Simionescu, împreună cu fratele ei, generalul de brigadă Cristofor Sireteanu

să ascult cântecele mamei, legănat în covățică, să prind a merge copăcel, să spun primele cuvinte și apoi să mă joc cu copiii vecinilor”¹. Părinții – tatăl, Ioan Simionescu (fiul lui Savel Simionescu și al Haretei Ilaș) și mama, Lucreția (fiica învățătorului Gheorghe Sireteanu din Rânghilești care corespundase cu Spiru Haret) – au fost învățători, „luminători ai copiilor de țărani”², ambii provenind din familii de buni gospodari. Mama, o femeie „mărunțică la trup, deșteaptă, harnică și grijulie”³, era absolventă a Școlii Normale „Mihail Sturza” din Iași. Tatăl „„omul școlii, sever, dar drept”⁴ și mama, „dascăliță de mare sensibilitate morală și înzestrare nativă”⁵, au fost adevărați

¹Cristofor Simionescu, *Gânduri (memorii)*, vol.4, Editura Enciclopedică, București, 1996, p. 21.

²Ibidem, p. 10.

³Ibidem, p. 10.

⁴Ibidem, p. 140.

⁵Ibidem, p. 16.

„misionari”, „harnici și devotați școlii, plini de energie, apropiați de țărani, serioși și ordonați”⁶.

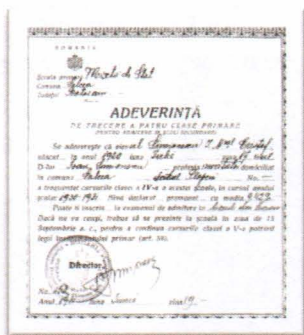
Părinții lui Cristofor I. Simionescu împreună
cu sora sa, Ionela

Fotografie de familie

1. Cristofor I. Simionescu, 2. Lucreția Simionescu (mama), 3. Ioan Simionescu (tatăl), 4. Ionela Simionescu (sora), 5. Zamfira Sireteanu (bunica), 6. Georgeta Simionescu-Ababi (verișoara), 7. Eutropia Sireteanu (sora mamei), 8. Gheorghe Sireteanu (bunicul), 9. Dumitru Teodorescu (unchiul), 10. Maria Teodorescu (sora mamei), 11. Lucian Teodorescu (vărul)

⁶Ibidem, p. 16.

Adeverință de absolvire a claselor primare (Plopieni, 1930-1931)

Cristofor I. Simionescu, absolvent al Liceului Național din Iași (1939)

În perioada (1927-1931) a urmat școala primară în satul Plopieni, județul Botoșani (astăzi Suceava) având-o ca învățătoare pe mama sa. Începând din 1931 urmează, timp de doi ani, Liceul „Ștefan cel Mare” din Suceava, iar din 1933, devine elev la Liceul Național din Iași, în acord cu dorința nemărturisită a mamei sale care-și dorea ca fiul ei să se formeze „în spiritul culturii franceze, într-un mare centru universitar”⁷.

Liceul Național din Iași era recunoscut în epocă prin atmosfera de severitate și disciplină, impusă de profesori foarte exigenți, dintre care, cei mai mulți erau oameni de știință.

Îi făcea o deosebită plăcere să-și evoce învățătorii și profesorii, pentru care avea un respect deosebit și care i-au stimulat devenirea ulterioară.

Dintre dascălii de la „Național” sunt amintiți Virgil Marineanu (director și profesor de latină), Valeriu Buțureanu („un adevărat Simion Bărnuțiu al

⁷Ibidem , p. 40.

generației”⁸sale), Mihai Costăchescu (profesor de limbă română care și-a închinat întreaga viață operei de descifrare și punere în valoare a documentelor moldovenești⁹), I. Șiadbei (profesor de literatură română), eruditul G. Fiñescu (remarcat pentru rigoarea științifică), M. Bantaș (profesorul de limbă franceză care cultiva tradițiile valoroase). Tot la acest liceu, o mare atenție era acordată pregătirii elevilor în domeniul științelor naturale (chimie, fizică, matematică, biologie). Pentru elevul Cristofor Simionescu era o mare încântare să audieze, în Aula Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, conferințele unor mari personalități ca George Călinescu, Nicolae Iorga, Horia Hulubei, Ioan Petrovici, Petre Andrei și mulți alții.

Premiul III acordat elevului Cristofor I. Simionescu din
clasa VIII-a, Liceul Național Iași, 1939

⁸Ibidem , p. 44.

⁹Ibidem, p. 45.

Cristofor I. Simionescu - Diploma de
Bacalaureat

Încă din timpul școlii, ajunsese la concluzia că elevii împrumută de la profesori metodele de lucru, constatând că „între sufletul profesorului și al elevului se țese o pânză nevăzută, nematerială, care prinde contur în faptele școlarilor atunci când ei devin maturi”¹⁰.

În toamna anului 1939 se înscrie la Facultatea de Chimie Industrială din Iași, pe care o absolvă în 1943.

Trebuie semnalat faptul că, în 1937, când s-au pus bazele Școlii Politehnice de la Iași, în structura acestei instituții funcționau „resorturi provenite din secțiile aplicate care confereau titlul de inginer chimist”¹¹. La Iași, în lumea unor universitari, a existat dintotdeauna impresia că „ingineria și disciplinele componente nu au ce căuta în sanctuarul științei, pentru ramurile tehnologice fiind suficiente cunoștințe meșteșugărești”¹². Este meritul rectorului

¹⁰Articol din *Scânteia Tineretului*, 24 februarie 1964.

¹¹Cristofor Simionescu, *Gânduri (memorii)*, vol.4, Editura Enciclopedică, București, 1996, p. 66.

¹²Ibidem, p. 68.

Cristea Niculescu – Otin de a pune școala politehnică pe propriile ei fundamente. În cel de-al doilea an de facultate, Cristofor I. Simionescu a făcut cunoștință cu marile nume de profesori, precum Dimitrie Mangeron, Radu Cernătescu, Ștefan Procopiu, Gheorghe Alexa, Tudor Ionescu, C. V. Gheorghiu, Constantin Gheorghiu, Ilie Matei, Ilie Popa, Ion Creangă, Cristea Niculescu-Otin, ș.a., toți dascăli de excepție. Dintre cei care, pe lângă curs, conduceau și lucrări practice de laborator sunt amintiți Emil Gaiginschi, Nicolae Popinceanu, Mihai Dima, Gheorghe Huidovici, Elena Cocea – distinsă colaboratoare a profesorului Ilie Matei, „adevărată preoteasă”¹³ în domeniul chimiei organice.

Între 1941-1942, a început cel de-al treilea an de studii la Iași și l-a terminat la Cernăuți, odată cu mutarea Politehnicii din Iași în Bucovina. Orașul Cernăuți dispunea de o puternică tradiție universitară, distingându-se prin numeroși intelectuali care s-au afirmat în matematică și fizică, în litere și istorie, teologie și drept; unii dintre ei fiind profesori la universitățile din București și Cluj sau membri ai Academiei Române. Cernăuții prezentau în acea perioadă valențe de oraș de tip occidental. Astfel, studenții se bucurau de o serie de facilități deloc neglijabile, printre care amintim Librăria Mülhldorf, care „procure foarte repede, din străinătate, cărți de specialitate și diferite ustensile, laboratoarele erau mai bine aprovizionate decât la Iași cu aparatură, chimicale și sticlărie bună, exista o industrie locală textilă, de tricotaje, de zahăr, alimentară, etc., populația se comporta extrem de civilizat, iar plimbările în parcul Dominic intraseră în obiceiul studenților de la Chimie Industrială”¹⁴. Aici tânărul student Cristofor I. Simionescu i-a avut ca profesori pe Cristea Niculescu-Otin la chimie tehnologică, Virgil Ianovici la mineralogie/petrografie, Ilie Matei la chimie organică, Emil Gaiginschi la termotehnică/mașini termice și Nicolae Popinceanu la rezistență/organe de mașini. Pe întreg parcursul

¹³Ibidem, p. 70.

¹⁴Ibidem, p. 69.

anului academic, cursurile și aplicațiile, inclusiv laboratoarele, s-au desfășurat normal, Școala funcționând în clădirile fostei Universități din Bucovina, corpul central fiind situat pe strada Mitropolit Silvestru.

În cel de-al patrulea an de studii (1942-1943), la insistențele

Cristofor I. Simionescu în Amfiteatrul de Mineralogie (Cernăuți, 1942)

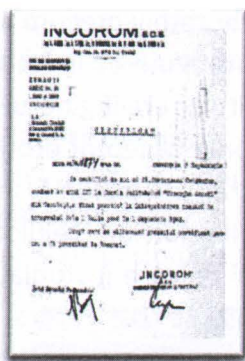
conferențiarului Mihai Dima, tânărul student Cristofor I. Simionescu revine la Iași, urmând să preia responsabilitatea conducerii lucrărilor de laborator, la tehnologia petrolului. Astfel a avut posibilitatea de a se afla și a lucra în preajma unuia dintre cei mai mari chimiști, profesorul Mihai Dima, cel care dispunea de o excelentă pregătire teoretică și care și-a însușit până la cele mai mici amănunte conceptele

educației și rigorii științifice ale școlii germane.

În 1944 Școala Politehnică a revenit la Iași, ca instituție cu corp didactic propriu, personal tehnic și administrativ majoritar din Bucovina, „pregătit și foarte disciplinat, angajându-se în opera edificare a unei universități tehnice moderne”¹⁵. Cam în aceeași perioadă se împrietenește cu viitorul profesor de tehnologie chimică Vasile Ababi, care urmasse liceul la Bălți și Școala Politehnică la Iași și care prezenta pentru părinții lui Cristofor Simionescu garanția că fiul lor se afla întotdeauna „în preajma unui sfetnic bun”¹⁶.

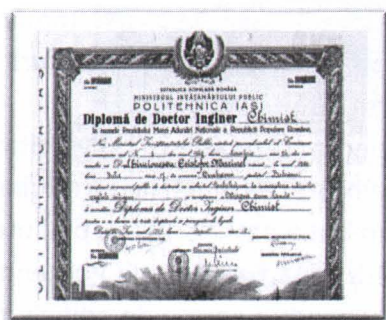
¹⁵Ibidem, p. 68.

¹⁶Ibidem, p. 77.

Certificat de atestare a practicii efectuate la INCOROM - Cernăuți de către studentul Cristofor I. Simionescu (1943)

Datorită incertitudinilor timpului și veștilor alarmante privitoare la soarta celui de-al Doilea Război Mondial, se reîntoarce

Diploma de Doctor Inginer Chimist (Iași, 1949)

la Școala Politehnică din Cernăuți și susține, la 11 martie 1944, examenul de inginer, în fața comisiei conduse de profesorul Gheorghe Alexa (în același an Școala Politehnică din Iași fiind evacuată la Turnu-Severin).

Un deosebit beneficiu în fundamentarea cunoștințelor ingineresti l-a constituit

practica de producție efectuată la fabrica de Tricotaje INCOROM din Cernăuți¹⁷, unde studentul Cristofor I. Simionescu s-a familiarizat cu cei mai capricioși coloranți utilizați în acea perioadă în vopsitorie, cunoscuți sub denumirea de Indantren. Mare i-a fost mulțumirea când a susținut în mod strălucit examenul de tehnologia petrolului,

¹⁷Ibidem , p. 81.

domeniu în care a condus lucrările de laborator, precum și cel de tehnologie chimică, acestea permițându-i rămânerea în facultate ca suplinitor de asistent (pe postul al cărui titular era inginerul Teodor Săveanu)¹⁸. De asemenea, merită menționat acceptul profesorului Gheorghe Alexa de a-i fi îndrumător al lucrării de diplomă, intitulată „Acțiunea hidroxizilor alcalini asupra fibrelor de celuloză”, un subiect din domeniul compușilor naturali pe care îl studiau atunci unii dintre cei mai mari chimiști ai lumii, printre care și viitorul laureat al premiului Nobel, părintele științei polimerilor, Hermannn Staudinger¹⁹. Cu acest prilej a cercetat o bogată bibliografie în limbile rusă și germană, sintetizând și sistematizând întregul material, mai ales că „unele procese chimice cu alcalii nu erau elucidate ca, de altfel, și structura macromoleculară a celulozei”²⁰.

Neexistând o asemenea școală științifică în România, Cristofor I. Simionescu va preda, peste șapte ani, primul curs de chimie macromoleculară, la Institutul de Textile din Iași.

În anul 1945, după încheierea războiului, Universitatea ieșeană, refugiată la Alba Iulia, s-a reîntors cea dintâi la Iași reluându-și activitatea academică. Clădirea, în bună parte arsă, cu biblioteca și aula veche puternic degradate era repartizată Școlii Politehnice „Gheorghe Asachi”, Universității revenindu-i partea de edificiu mai puțin afectată. Cu toate acestea, în a doua parte a anului, munca pregătitoare pentru deschiderea cursurilor devenise febrilă, școala constituind un adevărat șantier pregătit pentru primirea studenților. Astfel, într-un ritm alert, se amenajau laboratoare, se pregăteau spațiile de învățământ, căminele studențești și cantina.

¹⁸ibidem, p. 81.

¹⁹ibidem, p. 81.

²⁰ibidem, p. 82.

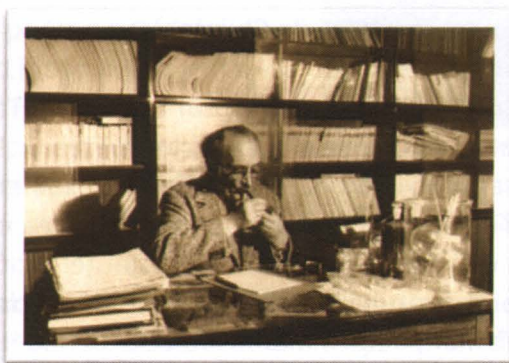
Un an mai târziu, studentul Cristofor Simionescu susține examenul de licență, pe care-l promovează cu distincția *Magna Cum Laudae*.

Cariera didactică

Începând cu anul 1944, Cristofor I. Simionescu și-a desfășurat activitatea în învățământul superior, slujind cu multă pricepere și profesionalism , timp de 52 de ani, această instituție.

Vizita academicianului Arvids Kalniņš
din Riga (1963)

Academicianul Cristofor I. Simionescu în
cabinetul de lucru (1971)

Una dintre realizările din prima perioadă a carierei sale, care îi va lumina și împlini viața, a fost căsătoria, în anul 1947, cu Natalia Voițenco, fiică de învățător, „născută în Cernăuți, studentă la Facultatea de Chimie Industrială și refugiată cu familia în comuna Orlești, din județul Vâlcea”²¹, căsătorie fericită care va avea o mare influență asupra profesorului pe tot parcursul vieții. Căsnicia lor a fost împlinită prin apariția celor doi copii - Bogdan, născut în 1948, în prezent vicepreședinte al

Cristofor I. Simionescu
împreună cu soția sa, Natalia

Academiei Române, respectiv Tudor, cel de al doilea fiu, născut în 1952, devenit cercetător la INCERC, filiala Iași.

Teza de doctorat „Contribuții la cunoașterea uleiurilor vegetale indigene”, lucrată sub conducerea profesorului Gheorghe Alexa, a fost prezentată în noiembrie 1948. Comisia de examen avea în componență distinși profesori universitari și anume prof. dr. ing. Gheorghe Alexa (președinte și conducător științific), prof. dr. ing. Mihai Dima (decanul Facultății de Chimie Industrială), prof. dr. Eugen Papafil (decanul Facultății de Chimie).

După o scurtă perioadă în care a fost preparator (1943), între 1944–1948, devine asistent la Laboratorul de Chimie Tehnologică Organică – Facultatea de Chimie a Institutului Politehnic Iași. Dintre subiectele propuse pentru proba practică de la examenul pentru ocuparea postului de asistent enumerăm determinarea indicelui de saponificare la un ulei dat, determinarea substanței proteice dintr-o piele, determinarea azotului din piele, determinarea clorului total dintr-o soluție de înălbitor, determinarea indicelui de iod într-un ulei, determinarea alcalinității totale într-un săpun, determinarea

²¹Ibidem, p. 110.

zaharozei dintr-o soluție de zahăr, determinarea procentului de alfa celuloză dintr-o pastă de celulozid, determinarea aldehidei formice dintr-o soluție.

Ca asistent, Cristofor I. Simionescu a început să publice lucrări științifice atât în țară, cât și în Franța. Mijloacele de lucru precare, dotările slabe ale laboratoarelor (lipseau substanțele chimice și sticlăria de laborator) i-au îngreunat munca de cercetare.

În anul 1948 este promovat conferențiar la disciplinele „Tehnologia organică specială” și „Materii prime în industria de celuloză” și apoi profesor de „Tehnologie organică” și șef de catedră al secției de Celuloză și Hârtie de la Facultatea de Chimie Industrială (din 1952).

O activitate deosebită a întreprins-o în calitate de director de studii (1949-1951), în locul profesorului Gheorghe Huidovici. Cu acest prilej, s-a remarcat prin talent de organizator, întocmind orarul centralizat pe institut, document deosebit de important pentru profesori și studenți.

În perioada (1956-1970) îndeplinește funcția de șef al Secției de Chimie Macromoleculară și director (1970-2000) al Institutului de Chimie Macromoleculară „Petru Poni” din Iași.

Un moment de referință în viața sa l-a constituit întâlnirea cu cel care îi va fi mentor, profesorul I. G. Murgulescu, rectorul Institutului Politehnic din Timișoara. Acesta i-a înnobilat sufletul cu

Academicianul I.G. Murgulescu
(1902-1991)

sfaturile sale și cu pasiunea cu care discuta despre învățământul românesc.

Academicianul I. G. Murgulescu i-a rămas model pentru întreaga viață. În acest sens, merită menționate cuvintele pline de elogi pe care discipolul le adresează profesorului său: „Mă consider elevul lui în domeniul organizării învățământului, al procesului de instrucție și educație, în întreaga problematică a școlii”²².

Profesorul Cristofor Simionescu (al doilea din rândul de sus, stânga) împreună cu profesorii Gheorghe Alexa (dreapta, jos) și Mihai Dima (dreapta, sus)

Nicolae Asandei, Margareta Grigoraș, Ion Oprea, Elena Corlățeanu, Gheorghe Rozmarin, Valentin I. Popa.

Imediat după reforma învățământului (1949), la Iași, în cadrul Facultății de Chimie Industrială, a fost înființată, prin sprijinul academicianului Simionescu, o secție de celuloză și hârtie, având ca obiective didactice pregătirea inginerilor într-o specialitate unică în țară și de cercetare în domeniul polimerilor naturali. În acest demers, i se alătură profesorul Vasile Diaconescu, apoi, de-a lungul anilor, Elena Calistru, Emanuel Poppel, Dorel Feldman, Grigore Stejar,

²²Cristofor Simionescu, *Gânduri (memorii)*, vol.5, Editura Enciclopedică, București, 1999, p. 28.

Profesorul Cristofor I. Simionescu
(primul, rândul 2) și Ilie Matei
(primul, rândul 3)

Rector al Institutului Politehnic Iași

Învățământul și cercetarea, această dublă spirală a vieții sale, i-au oferit posibilitatea să răspundă multor solicitări și astfel a desfășurat și unele activități colaterale de specialitate, în unități cu profil chimic sau activități cu profil administrativ-științific. Astfel, în anul 1953, renumitul profesor a devenit rector al Politehnicii din Iași, poziție avută timp de 23 de ani.

În această calitate a avut o serie de atribuții privind refacerea aulei și a bibliotecii, așa cum erau înainte de cel de al doilea război mondial, înființarea de noi laboratoare și săli de curs, preocupându-se constant de construirea de amfiteatre și cămine studentești.

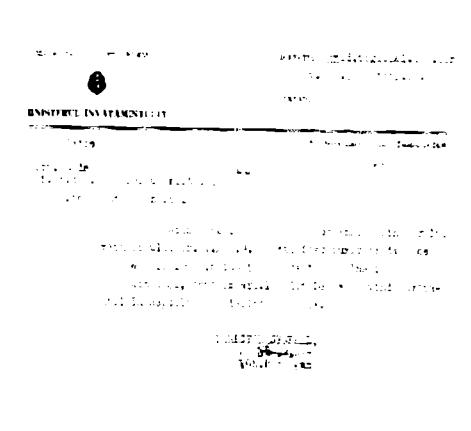
Ședința plenară din Aula Institutului
Politehnic „Gheorghe Asachi” Iași
(1960)

A început o colaborare strânsă cu decanii Teodor Câmpan de la Electrotehnică, Toma Farcaș de la Mecanică, Aurel Cernătescu de la Construcții și Ilie Matei de la Chimie Industrială din Iași. Pentru crearea și dezvoltarea unui Institut Politehnic reprezentativ în zona Moldovei, a transferat Facultatea de Industrie Ușoară (Textile) de la București la Iași, precum și Îmbunătățirile funciare (Hidrotehnica) de la Galați la Iași.

În anul 1952, Cristofor I. Simionescu a fost numit, prin hotărâre de guvern, membru în Comitetul pentru învățământul superior care-l avea ca președinte pe academicianul I.G. Murgulescu, de la care și-a însușit „angajamentul, pe viață, cu pasiune și trudă, în serviciul instrucției publice”²³. Astfel, în sfera de preocupări ale profesorului intrau învățământul tehnic superior și de specialitate, învățământul medical și sportul universitar. Timp de doi ani, a făcut „naveta” la București, postul de rector fiind suplinat

²³Ibidem, p. 28.

de prietenul său, profesorul Tiberiu Golgoțiu. La București

Numirea acad.prof. dr.
docent Cristofor Simionescu
în funcția de rector al
Institutului Politehnic Iași
(1968)

a locuit într-o cămăruță din căminul Politehnicii, de pe strada Polizu, iar acasă se întorcea sâmbăta. Această perioadă a fost caracterizată de viitorul rector drept o adevărată „școală managerială”²⁴, obligat fiind să-și însușească noi cunoștințe în arta de a conduce.

A contribuit meritoriu la pregătirea unor documente esențiale pentru organizarea învățământului: rețeaua școlilor medii tehnice și superioare, noi planuri și programe pentru acestea, candidatura în științe și docentura (doctoratele), cercetarea științifică studențească.

În anul 1954 și-a reluat activitatea de rector al Institutului Politehnic „Gh. Asachi” din Iași, în paralel continuând munca pentru dezvoltarea și consolidarea școlii superioare tehnice din Iași.

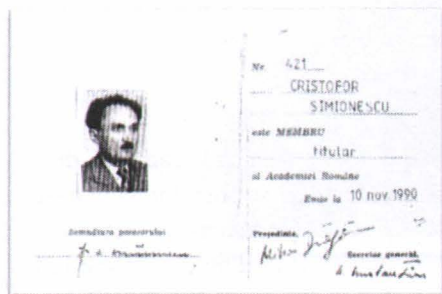
Odată cu creșterea numărului de studenți, a fost nevoie de mărirea spațiului pentru cazări și de stabilirea amplasamentului și a documentației campusului universitar „Tudor Vladimirescu” în zona industrială a orașului. Această lucrare a fost realizată cu un uriaș efort al cadrelor didactice ale institutului.

A contribuit fundamental la organizarea unei biblioteci centrale, cu filială pe facultăți, a unei litografii pentru apariția

²⁴Ibidem, p. 49.

cărților tehnice și a expozițiilor în Sala Pașilor Pierduți de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

La Institutul de Industrie Ușoară din Iași, devenit Facultatea de Textile, Cristofor I. Simionescu a predat primul curs de chimie

Carnet de membru titular al
Academiei Române (1990)

macromoleculară din țara noastră. Atunci s-au pus bazele școlii de știință și tehnologia polimerilor naturali și sintetici. La consolidarea învățământului textil au contribuit și profesorii: Vasile Diaconescu, D. Rusu, Aurel Marchiș,

Olimpia Marchiș, Vasile Copilu.

Profesorul Simionescu a fost ales, mai apoi, deputat de Bârlad, în Parlament, membru corespondent (1955) și titular (1963) al Academiei Române, președinte al Filialei Iași a acesteia (1963-1974). A fost ales membru al Academiei Române (1955) la propunerea profesorilor Radu Cernătescu, Ilie Murgulescu și Mircea Savul. În perioada 1963-1974, profesorul Simionescu a condus, concomitent, atât Institutul Politehnic, cât și Filiala Iași a Academiei Române.

Om de știință – realizări în domeniul cercetării științifice

Paralel cu activitatea didactică, a desfășurat o bogată muncă științifică, efectuând și conducând numeroase cercetări în domeniile chimiei organice și macromoleculare, chimiei lemnului și stufului, chimiei și tehnologiei celulozei, chimiei polizaharidelor, mecanochimiei polimerilor, plasmochimiei, sintezei și studiului unor precursori ai materiei vii, etc. Astfel, în 1950, Cristofor I. Simionescu a început un amplu studiu privind obținerea și valorificarea proteinelor vegetale în industria hârtiei. Această lucrare a fost

distinsă cu Premiul de Stat în anul 1954. La insistențele profesorului Cristofor Simionescu, Institutul de Chimie al Academiei Române a fost orientat spre studiul compușilor macromoleculari, primind numele de Institutul de Chimie Macromoleculară „Petru Poni”.

De numele său se leagă contribuțiile aduse la sinteza mecanochimică a compușilor macromoleculari (poliamide-poliesteri), complexarea cu metale pentru obținerea polimerilor semiconductori, grefarea compușilor macromoleculari pe cale mecano-chimică. A dezvoltat chimia de sinteză a unor compuși macromoleculari proveniți din acetilenă și derivați cu proprietăți semi- și fotoconductoare. A elaborat teoria conducției în compuși organici. De mare însemnătate sunt cercetările în domeniul copolimerizării și al obținerii copolimerilor secvențați. A inițiat cercetări într-un nou domeniu - sinteza polimerilor prin metode ionice pe cale electrochimică. Este autorul unor studii privitoare la structura fizică a compușilor macromoleculari naturali și sintetici,

Biroul academicianului
Cristofor I. Simionescu – Catedra de
Macromolecule (1968)

efectuate pe calea degradării menajate a polimerilor prin hidroliză și degradare termică. A contribuit la dezvoltarea domeniului compușilor macromoleculari cu mase moleculare foarte mari. A avut importante realizări în sinteza unor noi inițiatori bi- și polifuncționali, utilizați în obținerea copolimerilor bloc și grefați. A obținut medicamente cu structură macromoleculară care

manifestă activitate retardă, a imobilizat enzime pe compuși macromoleculari (materiale bioactive) etc. Aceste cercetări au fost cunoscute atât în țară, cât și în străinătate, prin publicarea în reviste

de specialitate și prin intermediul congreselor și simpozioanelor internaționale, unele dintre ele organizate inclusiv la Iași.

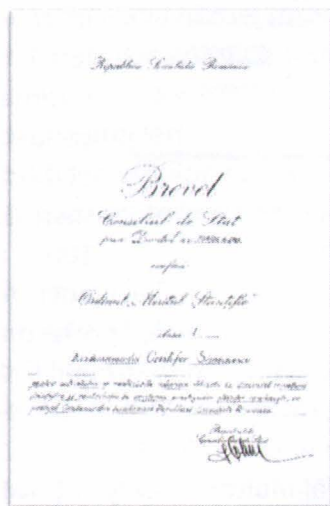
Este autorul unor studii privitoare la speciile de lemn ce cresc pe teritoriul României, mai ales speciile cu dezvoltare rapidă (plop, salcie), în vederea valorificării materiilor prime și al unor cercetări privind tehnologia hârtiei (procedul alcalin de încliere a hârtiei), obținerea hârtiilor sintetice și semisintetice și al hârtiilor cu proprietăți speciale.

Rezultate și aprecieri

Rezultatele cercetărilor sale și ale colectivelor pe care le-a condus le-a făcut cunoscute în numeroase cărți și studii, dintre care amintim :

- Chimia lemnului în R.P.R. (1964);
- Chimia stufului (1966);
- Mecanochimia compușilor macromoleculari (1967);
- Stadiul actual al cercetării din domeniul grefării celulozei (1967);
- Fraționarea compușilor macromoleculari (1969);
- Chimia lemnului și a celulozei (2 vol., 1972-1973);
- Chimia lemnului în România. Plopul și salcia (1973);
- Tratat de chimia compușilor macromoleculari (4 vol., 1973-1993);
- Chimia algelor marine (1974);
- Polimeri bicompatibili și biologic activi (1980);
- Enzime (1980);
- Proteine (1982);
- Originea vieții (1983);
- Chimie macromoleculară (1985);
- Poliacetilene (1987);
- Implicații bioenergetice ale coloranților (1988), ș.a.

A fost ales membru al Comitetului Internațional al Centrului Aharon Katzir-Katchalsky, Israel (1991), al Societății de Chimie Industrială din Paris (1970), *Doctor Honoris Causa* al Institutului Superior de Chimie din Sofia, Bulgaria.

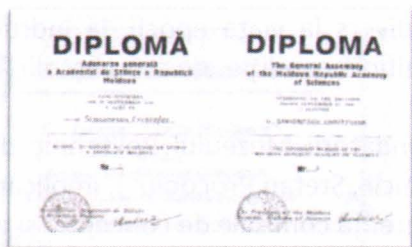

Brevet Ordinul Meritul
Științific clasa I
(Iași, 1966)

A fost distins cu numeroase diplome și medalii, dintre care menționăm:

- Diploma de onoare a Academiei de Științe din Cuba;
- Diploma de onoare a Școlii Superioare din Slovacia;
- Diploma de onoare a Societății de Chimie Industrială din Paris;
- Diploma de onoare a Societății bulgare a oamenilor de știință;
- Medalia Muncii (Decretul nr. 438/26.04.1949) – printre primele decorații primite și înmânate la Teatrul Național din Iași;
- Premiul de Stat al Republicii Populare Române, clasa a II-a și Titlul de Laureat al Premiului de Stat al Republicii Populare Române pe anul 1952, pentru contribuția adusă la valorificarea proteinelor vegetale;
- Ordinul Muncii clasa a II-a (Decretul nr. 371/472/14.09.1953);
- Ordinul Muncii clasa I (Decretul nr. 392 / 25.10.1960);

- Premiul II al M.I.C. pentru cercetare științifică pe tema: „Cercetări în domeniul obținerii celulozelor de mare randament” (Ordinul M.I.C. Nr. 252 din 1 martie 1960).

Cristofor I. Simionescu -
Membru al Academiei de
Științe a Republicii Moldova,
1991

Începând cu anul 1961, profesorul Simionescu a organizat numeroase manifestări științifice – Simpozionul Internațional de Celuloză și Hârtie (11 ediții), Al 3-lea Congres de Chimie Industrială (București, 1970), Conferințele Naționale de Chimie, Al 29-lea Simpozion Internațional de Macromolecule (1983), Primul seminar româno-american de chimia polimerilor (1976), A 17-a ședință a Comisiei de probleme pentru compuși macromoleculari a Academiei est-europene (Iași, 1985), Seminarul Iași – Freiburg de știința polimerilor (1992), Seminarul franco-român de știința polimerilor (1993; a 13-a ediție a avut loc în anul 2016).

A acordat o atenție deosebită promovării științei, fiind redactor responsabil al unor reviste de prestigiu: „Cellulose Chemistry and Technology”, „Memoriile secțiilor științifice ale Academiei Române”, „Celuloză și hârtie” și membru în comitetele de redacție ale multor alte reviste: „Revue Roumaine de Chimie”, „Romanian Chemical Quarterly Reviews”, „Acta Polimerica”, „European Polymer Journal”²⁵ etc.

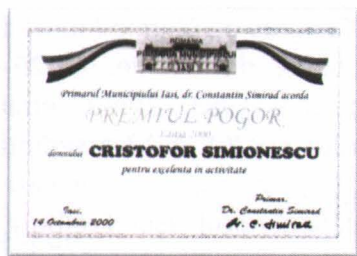
²⁵Măluțan, T., Popa, V., T., Cașcaval, D., *100 de ani de Învățămant de Inginerie Chimică la Iași 1912-2012*, ISBN: 978-973-0-1372-3, Iași, 2012.

A fost un prețios și fidel colaborator cu articole, studii și eseuri la „Contemporanul”, „Cronica”, „Viața studentască”, „Viața Politehnicii”, „Flacăra Iașului”, „Opinia”, „Ateneu”, „Tribuna României”, etc., cu emisiuni la Radio Iași și Radio București, precum și cu apariții oportune la televiziune.

A participat activ și divers la viața epocii, la îndrumarea acesteia, legitimându-și o multiplă condiție, de om al școlii, de om de știință și publicist.

A fost unul dintre fondatorii Muzeului Politehnic din Iași (astăzi Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”), implicându-se și conducând cu multă competență comisiile de concepție și avizare a tematicilor de înființare a instituției, în anul 1955.

Cristofor I. Simionescu dispunea de o cultură vastă, o pregătire științifică excepțională, un spirit ascuțit și larg, cuprinzător, capabil de a formula clar generalizări, dovedind totodată și un deosebit dar de sinteză. Participa la dezbateri, emitea ipoteze, dădea sugestii, dar mai ales avea un dar deosebit de a îmbina claritatea expunerii cu perfecțiunea formei. Fraza era nuanțată, expunerea liberă și exprimarea deosebit de clară.

Premiul „Pogor” acordat
Academicianului Cristofor
Simionescu de către Primăria
Iași, 2000

A fost pasionat de muzica clasică, dar și de frumusețile naturii, admirând în special minunile naturii din zona Bucovinei. A publicat și lucrări privitoare la istoria chimiei, precum „Figuri de chimiști români” (1964) și la relația dintre științe și filosofie precum și eseuri (Gânduri, 5 vol.).

A condus cu multă competență destinele cercetătorilor științifici ieșeni prin funcțiile pe care le-a ocupat la Academia

Română: Președintele Filialei Iași a Academiei Române (1963-1974, 1990-2001), membru al Prezidiului Academiei Române (din 1963), vicepreședinte al Academiei Române (1974-1990) și Președinte (cu delegație) a Academiei Române (1977-1980).

Premiul „Costin Nenițescu”
acordat Academicianului
Cristofor I. Simionescu, 2004

Diploma de Onoare și Medalia
de Aur „Petru Poni” acordată
Academicianului Cristofor I.
Simionescu la Salonul Național
CHIM-INVENT, 2005

În perioada 1996-2007, Cristofor I. Simionescu a fost profesor consultant, ocupându-se cu aceeași dăruire care l-a caracterizat întreaga viață, de problemele Facultății de Chimie Industrială.

S-a stins din viață în anul 2007, lăsând posterității o bogată operă științifică care-l recomandă drept una dintre cele mai importante personalități ale științei și învățământului superior chimic de la mijlocul secolului XX și începutul secolului XXI, din țara noastră.

Începând din 2008 se desfășoară la Iași și București, în memoria marelui savant, Simpozionul internațional „Cristofor Simionescu”, iar din 2013, în cadrul Facultății de Inginerie Chimică și Protecția Mediului Iași (fosta *Facultate de Chimie Industrială* care, începând din acest an, va purta numele academicianului Cristofor Simionescu), se organizează concursul tematic de chimie care-i poartă numele, concurs la care participă anual sute de elevi.

Memoria sa este permanent omagiată la Muzeul „Poni-Cernătescu” – instituție ce aparține Complexului Muzeal Național „Moldova” Iași – în cadrul Camerei Personalităților ieșene în domeniul chimiei, aducându-se mereu în actualitate, prin mărturii (cărți de specialitate, fotografii, diplome și obiecte personale), contribuția deosebită pe care distinsul academician a adus-o la dezvoltarea științei și învățământului universitar chimic din țara noastră.

În anul 2014 i s-a conferit titlul de cetățean de onoare (*post mortem*) al orașului Salcea, respectiv al orașului Suceava (2015).

Încheind această succintă prezentare, am dorit să readucem în actualitate personalitatea academicianului Cristofor I. Simionescu, care, prin rezultatele obținute, a contribuit esențial la progresul cunoașterii științifice, determinând schimbări profunde în metodologia cercetării. Prin laborioasa și complexa sa activitate științifică a constituit un adevărat model de competență și pasiune pentru toți cei interesați de istoria chimiei și învățământului superior chimic din țara noastră.

Un fragment din *Prelegerea prezentată elevilor și colaboratorilor cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani*, reflectă crezul intelectualului Cristofor I. Simionescu, a cărui permanenta misiune este legată de slujirea cu devotament a științei și învățământului românesc.

„Știu că mă găsesc în amurgul vieții. Beneficiez încă de claritatea minții, de puterea de muncă, de o anumită înțelepciune și de marea dorință de a-mi duce la capăt proiectele de viitor. Cât timp

voi mai putea ține condeiul în mână, nu voi înceta să comunic cu cei care vin după mine. Cât timp voi putea fi de folos elevilor, colaboratorilor, semenilor mei, mă voi dăruia cu pasiune, afecțiune și dinamism. Sper să dispun de tăria de a mă retrage în momentul în care voi simți că-mi slăbesc puterile, spre a nu mă rușina în fața elevilor mei și a beneficia de clemența lor. Doresc să le las imaginea unui om dârz, activ și volubil, care a ținut la demnitate și și-a apărât convingerile.

Foarte multe succese își au sorginea în climatul și sprijinul, care nu pot fi cântărite prin vorbe, ale familiei și, în special, ale tovarășei mele de viață. Ea m-a suportat așa cum sunt: inegal și permanent preocupat de gândurile mele, duios și violent, absent de la îndatoririle casnice și surd la solicitările zilnice. Ea mi-a crescut doi băieți modești, cu suflet catifelat și cu ținuta sobră, care nu mi-au dat probleme în nici o împrejurare. Ea a intervenit discret în perioadele de cumpănă, cu sfaturi sau cu critici, m-a îndemnat să mă concentrez pe obiective mari și să mă cruț: mi-a fost cea mai anonimă și mai valoroasă colaboratoare. Îi mulțumesc ei, înaintea tuturor celorlalți care m-au sprijinit să înfrâng greutățile, să rezist la impactul cu viața și să clădesc opera de durată”.

1. *Personalități românești ale științelor naturii și tehnicii*. Dicționar, București, 1982.
2. *Nemuritorii. Academicieni români* (coord. Ioan Ivanici, Paraschiv Marcu), București, 1995.
3. *Journal of Macromolecular Science: Pure and Applied Chemistry*, vol. A32, 8–9/1995.
4. *Revue Roumaine de Chimie*, 40, 7–8/1995.
5. *Who's Who in the Balkans 1997–98*, Atena, 1997.
6. *Repere ale ingineriei românești* (coord. dr. ing. Mihai Mihăiță), București, 2000.
7. *Who's Who în România*, București, 2002.
8. *Membrii Academiei de Științe a Moldovei. Dicționar 1961–2006*, Chișinău, 2006.
9. Ionel Maftai, *1000 personalități ieșene. Lexicon*, Iași, 2008.
10. Ecaterina Țarlungă, *Enciclopedia identității românești. Personalități*, București, 2011.
11. Măluțan, T., Popa, V., T., Cașcaval, D., *100 de ani de Învățământ de Inginerie Chimică la Iși 1912-2012*, Iași, 2012.
12. Cristofor Simionescu, *Gânduri (memorii)*, vol.4, Editura Enciclopedică, București, 1996.
13. Cristofor Simionescu, *Gânduri (memorii)*, vol.5, Editura Enciclopedică, București, 1999.
14. Savel Ifrim, *Contribuții ieșene în știința chimică*, Editura Performantica, Iași, 2011.

ISBN 978-606-8547-24-4

